

Ромофобія: вбивства та ізоляція

На знак протесту проти депортатії, що загрожувала ромам, десятки ромів зайняли меморіал, присвячений синті та ромам – жертвам націонал-соціалізму. Берлін, 22.05.2016 р.

Джерело: <http://supportromaprotest.blogspot.de/chronik> Фотографію отримано від indymedia!

У багатьох європейських країнах, зокрема в Румунії та Німеччині, синті та роми, народжені в цих країнах, визнаються національними меншинами. Утім, навіть через 70 років після нацистського геноциду, в повсякденному житті вони стикаються з дискримінацією та ізоляцією.

Синті та роми складають ту категорію нацменшин, до яких толерантність проявляється у найменшій мірі. Практично у кожній європейській країні вони відчувають дискримінацію різних ступенів. Наприклад, доступ їх до ринку праці, освіти, медичного обслуговування донині залишається обмеженим. Вони є менш захищенні від зліднів і неписьменності, ніж решта населення.

У 2011 році Агентство Євросоюзу з дотримання основних прав зазначило у звіті про становище синті та ромів: «Результати ставлення до цієї категорії національних меншин шокують. Хоча урядам та населенню добре відомі факти дискримінації та порушені права синті та ромів, ступінь поширеності та схожість ізоляційних заходів у європейських країнах враже та вимагає вжити негайних та ефективних заходів для покращення ситуації».

Незважаючи на те, що багато норм законодавства у галузі прав людини теоретично гарантують такий самий доступ до прав і обов'язків для синті та ромів, як і для представників інших національностей, у 2011 р. Євросоюз констатував: «Приблизно 10–12 мільйонів синті та ромів відчувають себе в повсякденному житті вразливими до стереотипів, нетерпимості, дискримінації та соціальної ізоляції. Вони стають вигнанцями та живуть в дуже поганих соціально-економічних умовах. Таке ставлення до національних меншин є неприйнятними в Європейському Союзі починаючи ХХІ століття».

Близько 90% ромських сімей живуть з доходом нижче національної межі бідності. Приблизно 45% ромських сімей живуть в умовах відсутності щонайменше одного предмета з основного побутового обладнання: в кухонних приміщеннях, санузлах.

Лише половина ромського населення Румунії мають медичну страховку (на відміну від неромського – 80%). На питання «Чи доводилося комусь з вашою сім'єю за останній місяця засипати голодним?» 60% ромів відповіли підтверджено. Серед неромського населення на аналогічне питання підтверджено відповіло 10%. У порівнянні з 75% відсотками неромського населення, менше 30% ромів можуть розраховувати на пенсію.

Німецьке Федеральне антидискримінаційне агентство констатувало у 2014 р.: «Значна частина німецького населення не вважає синті та ромів рівноправними громадянами. Ставлення до національності, яка вже століттями живе поруч з нами у Європі, сформовано невідігластовим і частково відкритим відторгненням з боку оточуючих народів. 19% респондентів мають відкрите негативне ставлення до синті та ромів. У порівнянні з іншими меншинами до них проявляють найменшу симпатію, їх менше усіх бажають бачити в ролі сусідів, їх стиль життя сприймається, як «інакший», «відразливий».

Опитування Румунської антидискримінаційної ради показали, що у 2015 р. 40% опитаних відчувають присутність серед них ромів як «проблему». 21% пішли далі і відкрито назвали ромів «небезпекою».

Боротьба з ромофобією: пам'ятати, аби протистояти!

Європейська комісія з боротьби з расизмом і нетерпимістю (ЕКРН) назвала в 2011 р. ромофобію «спеціфічною формою расизму».

Ромофобія, на думку ЕКРН, є ідеологією, яка базується на принципах расової переваги, особливою формою дегуманізації, заснованої на історичній дискримінації, яка виявляється у мові ненависті, експлуатації, стигматизації та найбільш кричущих формах сегрегації.

Ромофобія глибоко вкоренилася в нашій історичній спадщині. Роми, які вже близько тисячу років проживають в Європі, піддаються стигматизації, насильству, нерозумінню, відторгненню від суспільства. Вони були призначенні винуватими за всіляке «соціальне зло». Ідеологія, яка ховається за всім цим, ґрунтуються на помилкових припущеннях про суттєві відмінності між «німи» і «нами». Це припущення, в свою чергу, сприяє створенню помилкової моральної переваги над цими «іншими» і дозволяє мешканцям європейських країн відмовлятися ромам в найсновніших правах людини. У політиці це вже наближається до відмови ромам у праві на життя.

Боротьба держави і громадянського суспільства з дискримінацією щодо ромів може бути успішною тільки в тому випадку, якщо вона буде плануватися і виконуватися спільно з ромами. Це неминуче вимагає боротьби із стереотипами і ромофобією.

У Румунії роми жили в рабстві до 1856 року, впродовж понад 500 років. Під час Другої світової війни нацистська Німеччина та її союзники винищували ромів. Визнати ці злочини і розповісти діти знання про них у суспільній свідомості – це не тільки моральний обов'язок громадськості, а й необхідна умова для відкритого і довірчого співробітництва та співіснування. Знання про геноцид може стати нагадуванням нашадкам винуватців геноциду про їхню відповіальність за спільне співіснування і змінити їхнє неприйняття будь-якої формі расизму і дискримінації.

Берлінські синті та роми проводять демонстрацію проти ромофобії. Берлін, 2013 р.

Джерело: flickr.com/UweHicks

Берлинские синти и рома проводят демонстрацию против ромофобии. Берлин, 2013 г.

Ромофобия: убийства и изоляция

В знак протеста против угрожающей им депортации десятки рома заняли мемориал, посвященный синтам и ромам, убитым в период национал-социализма. Берлин, 22.05.2016 г.

Источник: <http://supportromaprotest.blogspot.de/chronik> Фотография получена от indymedia!

Во многих европейских государствах, в том числе в Румынии и Германии, синти и романы, рожденные в этих странах, признаны национальными меньшинствами. Но даже спустя 70 лет после нацистского геноцида они в повседневной жизни сталкиваются с дискриминацией и изоляцией.

Синти и романы относятся к национальным меньшинствам, по отношению к которым толерантность проявляется в наименьшей мере. В каждой из европейских стран романы в той или иной мере ощущают эту дискриминацию. Их доступ к рынку работы, образованию и медицинскому обслуживанию остается ограниченным. Они оказались менее защищенными от нищеты и безграмотности, чем основное население.

В 2011 г. в Агентстве Евросоюза по соблюдению основных прав составили отчет по ситуации с синтами и романами: «Результаты во многих отношениях шокирующие. Несмотря на то, что правительствам и населению хорошо известны факты дискриминации и лишения синтам и романам, уровень распространённости и однотипность изоляционных подходов в европейских государствах поражает и требует принятия срочных и эффективных мер по улучшению ситуации».

Несмотря на то, что ряд норм законодательства в области прав человека теоретически гарантируют одинаковый доступ к правам и обязанностям синтам и романам и остальному населению, в 2011 году Евросоюз был вынужден констатировать: «Приблизительно 10–12 миллионов синтам и романов чувствуют себя в повседневной жизни жертвами предрасудков, нетерпимости, дискриминации и социальной изоляции. Они становятся изгоями и живут в очень плохих социально-экономических условиях. Такое отношение к национальным меньшинствам неприемлемо в Европейском Союзе начала XXI века».

Около 90% романских семей живут с доходом ниже национальной черты бедности. Примерно 45% романских семей живут в условиях отсутствия по меньшей мере одного предмета основного бытового оборудования, в особенностях на кухнях и в санузлах.

Лишь половина романского населения Румынии имеют медицинскую страховку (в отличие от неромов, среди которых таковой располагают 80%). На вопрос «Приходилось ли кому либо из вашей семьи за последний месяц ложиться спать голодным?» – 60% романов ответили утвердительно. Среди неромов на аналогичный вопрос положительно ответили 10%. По сравнению с 75% неромского населения, менее 30% романов могут рассчитывать на пенсию.

В 2014 г. Федеральное антидискриминационное агентство Германии констатировало: «Значительная часть немецкого населения не считает синтам и романов равноправными гражданами. Отношение к этому меньшинству, столетиями проживающему в Европе, сформировано невежеством и отчасти открытым отторжением со стороны окружающих народов. Отчетливо негативное отношение к синтам и романам отмечено у 19% респондентов. В сравнении с другими меньшинствами, к ним проявляют наименьшую симпатию. Синти и романы меньше всех желают видеть в качестве соседей, а их образ жизни воспринимается как особенно отличающийся».

Опрос Румынского антидискриминационного совета показал, что в 2015 г. 40% опрошенных характеризовали романов как «проблему». 21% респондентов пошли еще дальше и называли их буквально «опасностью».

Борьба с ромофобией: помнить, чтобы противостоять!

Европейская комиссия по борьбе с расизмом и нетерпимостью (ЕКРН) в 2011 г. назвала ромофобию специфической формой расизма.

Ромофобия, по мнению ЕКРН, является «идеологией, базирующейся на принципах расового происхождения, особой формой дегуманизации, основанной на исторической дискриминации, которая находит свое выражение, среди прочего, в языке ненависти, эксплуатации, стигматизации и наиболее вопиющих формах сегрегации».

Ромофобия глубоко укоренилась в нашем историческом наследии. Живущие уже около тысячи лет в Европе романы подвергаются стигматизации и насилию, сталкиваясь с общественным непониманием и отторжением. Их обзывают виновниками всевозможных социальных пороков. Идеология, которая скрывается за этим, основывается на ошибочных предположениях о существенном различии между «ними» и «нами». Такие предположения, в свою очередь, содействуют укоренению ложного морального преимущества над этими «другими» и позволяют жителям европейских стран отказываться романам в самых основных правах человека. В политическом аспекте вышеизложенное приближается к отказу романам в праве на жизнь.

Борьба государства и гражданского общества с дискриминацией в отношении романов может быть успешной только в том случае, если она будет планироваться и проводиться совместно с романами. Это неизбежно требует борьбы со стереотипами и ромофобией.

В Румынии романы жили в рабстве на протяжении более 500 лет, вплоть до 1856 года. Во время Второй мировой войны нацистская Германия и ее союзники истребляли романов. Признать эти преступления и укрепить память о них в гражданском сознании – не только моральный долг широкой общественности, но и необходимое условие для открытого, доверительного сотрудничества и сосуществования. Знания о геноциде послужат напоминанием для потомков тех, кто был виновником этого, об ответственности за совместное сосуществование и укрепят их неприятие любой формы расизма и дискриминации.

Увязку с планами депортировать из Немеччины романы, которые втекли из балканских стран, правозащитники предупреждают о возрождении антициганства и напоминают об исторической ответственности Германии за потомков жертв геноцида. Митинг в Тюбингене, 2010 г.

В связи с планами депортировать из Германии романы, бежавших из балканских стран, правозащитники предупреждают о возрождении антициганства и напоминают об исторической ответственности Германии за потомков жертв геноцида. Митинг в Тюбингене, 2010 г.

